

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิกสูตรของ
ผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 *

GIUDELINES FOR LEADERSHIP DEVELOPMENT IN DIGITAL AGE BASED
ON DUTIYAPAPANIKASUTTA OF SCHOOL ADMINISTRATORS OF
MUEANG SURIN SCHOOL NETWORK 4 UNDER SURIN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

วรัมพร พวงยี่ไธ¹, ธนู ศรีทอง² และ เกษม แสงนันท³

Waramporn Phuangyeetho¹, Thanoo Srithong² and Kasem Saengnont³

¹⁻³หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹⁻³Master of Education, Buddhist Educational Administration, Mahachulalongkornrajavidyalaya University,
Thailand

Corresponding Author's Email: waramporn072@gmail.com

วันที่รับบทความ : 9 พฤษภาคม 2568; วันแก้ไขบทความ 16 พฤษภาคม 2568; วันตอบรับบทความ : 18 พฤษภาคม 2568

Received 9 May 2025; Revised 16 May 2025; Accepted 18 May 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง และ

Citation:

* วรัมพร พวงยี่ไธ, ธนู ศรีทอง และ เกษม แสงนันท. (2568). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิกสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1.

วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 3(3), 276-292.

Waramporn Phuangyeetho, Thanoo Srithong and Kasem Saengnont. (2025). Giudelines For Leadership Development In Digital Age Based On Dutiyapapanikasutta Of School Administrators Of Mueang Surin School Network 4 Under Surin Primary Educational Service Area Office 1.

Journal of Interdisciplinary Social Development, 3(3), 276-292.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

ประสบการณ์ในการทำงานในการทำงาน และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 รูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 159 คน และแบบสัมภาษณ์ โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 7 รูป/คน สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ การทดสอบค่าที การทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 ภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจด้านการเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว มีค่าสูงสุดรองลงมาคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะ ความสามารถของคนในองค์กร และด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล ตามลำดับ

2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนการจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน มีความเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยยะสำคัญที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 มี 5 ด้าน จำนวน 10 แนวทาง ประกอบด้วย 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2 แนวทาง โดยมีแนวทางสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้และความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะ ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ด้านผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจด้านการเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว 2 แนวทาง โดยมีแนวทางสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนพัฒนาทักษะ ส่งเสริมสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยี 3) ด้านความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ 2 แนวทาง โดยมีแนวทางสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาวางแผนและพัฒนา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร 4) ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะ ความสามารถของคนในองค์กร 2 แนวทาง โดยมีแนวทางสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำและตัวอย่าง

ในการใช้เทคโนโลยีด้วยความระมัดระวังโดยคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก และ 5) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล มี 2 แนวทาง โดยมีแนวทางสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารควรสร้างระบบเทคโนโลยีหรือโครงสร้างที่ทำให้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นหลัก ทั้ง 5 ด้านสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับหลักพุทธยาปณิกสูตร อันประกอบด้วย จักขุมา วิจฺจโร และนิสสยสัมปັນโน

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล, พุทธยาปณิกสูตร, ผู้บริหารสถานศึกษา, เครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the academic leadership of administrators in digital age, 2) to compare the academic leadership of administrators in digital age classified by position and working experience, and 3) to propose guidelines for academic leadership development of administrators in digital age based on Dutiyapapanika Sutta of schools of Mueang Surin school network 4 under Surin primary educational service area office 1. The research design was a mixed method between quantitative and qualitative research. The tools used were questionnaires to collect data from 159 samples and interview form to collect data from 7 key informants. Statistics used were percentage, mean, standard deviation, frequency, t-test, one-way ANOVA test, and content analysis.

The results of the study were found that:

1) The academic leadership of administrators in digital age of schools in Mueang Surin school network 4 was at a high level both in overall and in aspects and ranked from highest to lowest as follows: Professional Practice, Visionary Leadership, Data Driven, Talent Management and Digital Age Learning Culture.

2) The results of the academic leadership of administrators in digital age, classified by position, showed no significant differences in opinions. However, when classified by work experience, there were significant differences in opinions at the 0.05 level, which were consistent with the proposed hypothesis.

3) The guidelines for academic leadership development of administrators in digital age based on Dutiyapapanika Sutta of schools in Mueang Surin school network 4 consisted of 5 aspects with 10 guidelines i.e. 1) Visionary Leadership and understanding of morality consisted of 2 guidelines. The key guideline was school administrators possessing knowledge and understanding of digital technology and focusing on skill development, promoting, and supporting the effective integration of technology in the teaching and learning process. 2) Professional Practice and understanding of morality consisted of 2 guidelines. The key guideline was school administrators developing their own digital skills, promoting and supporting the use of technology, and creating an environment that facilitates technology use. 3) Data Driven and understanding of morality consisted of 2 guidelines. The key guideline was school administrators utilizing data obtained through analysis to plan and improve organizational development for the benefit of the institution. 4) Talent Management and understanding of morality consisted of 2 guidelines. The key guideline was school administrators acting as leaders and role models in the careful and secure use of technology, with a strong emphasis on safety. 5) Digital Age Learning Culture and understanding of morality consisted of 2 guidelines. The key guideline was school administrators should establish technology systems or infrastructures that support digital technology use as a central component. All five aspects could be

applied to the principles of Dutiyapapanika Sutta i.e. Cakkhuma, Vidhuro and Nissayasampanno.

Keywords: Development Guidelines, Digital-era Leadership, Dutiya Pāṇika Sutta, School Administrators, Mueang Surin School Network 4

บทนำ

ผู้นำเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารงานในองค์กร องค์กรจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการดำเนินงานนั้น ปัจจัยสำคัญที่สุดก็คือ ตัวผู้นำ ผู้นำเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการนำครอบครัว ชุมชน สังคม หรือประเทศชาติให้ไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองรวมถึงความร่มเย็นเป็นสุข อันเป็นเป้าหมายที่พึงประสงค์ของบุคคลและสังคมทั่วไป เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม สังคมมนุษย์กับการปกครอง เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาพร้อมกัน เพราะธรรมชาติของมนุษย์เป็นที่ยอมรับกันว่า ตั้งแต่เกิดมีขึ้นบนโลกมนุษย์ก็ได้แสดงสัญชาตญาณของสัตว์สังคมที่ปรารถนาอยู่ร่วมกันเป็นหมู่เป็นพวก เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกแก่กันและปรารถนาความสุขทางใจจากการมีวงสังคมมากกว่าอยู่ตามลำพัง การที่มนุษย์มีสังคมที่ต้องอยู่ร่วมกันนั้นมีความต้องการพื้นฐาน มนุษย์ต้องการแสวงหาปัจจัยสี่ คือ อาหาร เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม บ้านที่อยู่อาศัยและยารักษาโรคโดยรวมมือกันแสวงหาจึงมีความสุขและปลอดภัยจะต้องมีผู้ดูแลคุ้มครองมีผู้นำสั่งสอนและเป็นแบบอย่างให้ดำเนินชีวิต ตลอดจนเมื่ออยู่ร่วมกันในสังคม ก็ต้องมีผู้นำหรือผู้ปกครอง ที่มีความสามารถและทักษะในการพัฒนาแก้ไขปัญหาและนำไปสู่จุดหมายที่ดีนั้นได้ (คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2551 : 2)

ภาวะผู้นำหรือความเป็นผู้นำ (Leadership) นั้น เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารจะให้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้อื่น ปัจจัยที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งแห่งความสำเร็จของการทำหน้าที่ผู้นำคือการเป็นผู้ประกอบด้วยคุณสมบัติที่เหมาะสม มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนความต้องการของคนซึ่งความต้องการเป็นตัวกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการตัดสินใจ ถ้าเปลี่ยนความต้องการของคนได้ ก็เปลี่ยนตัวของคนนั้นได้ ผู้นำที่ดีจะช่วยให้คนพัฒนาความต้องการของตน ทั้งในการปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลให้มีความต้องการที่ถูกต้องดีงามและให้หมู่ชนมีการประสานความร่วมมือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพราะการพัฒนาความต้องการเป็นการพัฒนาความสุขของคน เพราะความสุขเกิดจากการสนองความต้องการ ถ้าหากเปลี่ยนความ

ต้องการได้ ก็เปลี่ยนวิธีการหาความสุขของเขาได้ด้วย เมื่อทำอะไรตรงกับความต้องการ ก็ทำให้เขาสนใจและมีความสุขคนก็จะร่วมมือทำอย่างเป็นไปเองโดยประสานกลมกลืนและเต็มใจจะหาทางทำให้สำเร็จ จึงพร้อมที่จะทำและทำได้ง่าย

การที่นักบริหารมองไม่เห็นความผิดพลาดของตนนั้นเป็นเรื่องธรรมดา เพราะวันหนึ่ง ๆ ดวงตาของเรามีไว้สำหรับมองด้านนอกมันไม่ได้มองตัวเราเองเวลาคนอื่นทำผิดพลาดเราจะมองเห็นทันที แต่เวลาตัวเราทำผิดพลาดเองกลับมองไม่เห็น ดังนั้น เพื่อสำรวจตนเองนักบริหารต้องหัดมองด้านในคือ เจริญวิปัสสนาเป็นการมองด้านในนั่นเอง วิปัสสนากรรมฐานเน้นเรื่อง "การเจริญสติพิจารณากาย เวทนา จิตและธรรมหรือความดีความชั่วในใจของเราเอง" พระไตรปิฎกได้กล่าวถึงคุณสมบัติของ ผู้นำ ดังมีคำกล่าวพุทธศาสนสุภาษิตแสดงความได้ว่า "เมื่อฝูงโคว่ายข้ามน้ำ ถ้าโคจ่าฝูงไปคดโคหมดทั้งฝูงนั้นก็ไปคดตามกัน เพราะมีผู้นำไปคด ฉันทใด ในหมู่มนุษย์ก็ฉันทนั้น บุคคลผู้ใด ได้รับสมมติให้เป็นใหญ่หากบุคคลผู้นั้นมีความประพฤติไม่เป็นธรรม หมู่ประชาชนนอกนั้นก็ประพฤติชั่วเสียหาย แวันแคว้นทั้งหมดก็จะยากเข็ญ หากผู้ปกครองเป็นผู้ไร้ธรรม เมื่อฝูงโคว่ายข้ามน้ำ ถ้าโคจ่าฝูงไปตรง โคหมดทั้งฝูงนั้นก็ไปตรงตามกัน เพราะมีผู้นำที่ไปตรง ฉันทใด ในหมู่มนุษย์ ก็ฉันทนั้น บุคคลผู้ใดได้รับสมมติให้เป็นใหญ่หากบุคคลผู้นั้นประพฤติชอบธรรม หมู่ประชาชนนอกนั้นก็พลอยดำเนินตาม ทั้งวันแคว้นก็จะอยู่เป็นสุข หากผู้ปกครองตั้งอยู่ในธรรม" (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) พุทธพจน์นี้ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของผู้นำที่มีต่อความอยู่รอดและสวัสดิภาพเพื่อการพัฒนาองค์กรและการดำเนินชีวิตของกลุ่มบุคคลในสังคมมีความยั่งยืน และสันติสุขของสังคมและประเทศชาติ โดยผู้นำจะต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีหากผู้นำขาดซึ่งคุณธรรมและจริยธรรมแล้ว ย่อมทำให้ผู้นั้นขาดความชอบธรรมในการทำหน้าที่ในองค์กรนั้นต่อไป เนื่องจากคุณธรรมและจริยธรรมถือเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของผู้นำที่ทำให้ได้รับการยอมรับ ความเชื่อถือตลอดจนการนับถือจากบุคคลต่าง ๆ ทั้งในองค์กรและสังคมทั่วไป (ณวัตร ปะโคทั้ง, 2562 : 46)

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีบทบาทในการเป็นภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล จะต้องมีความทักษะและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวินัยในการนำพาองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลงเป็นองค์กรแห่งโลกดิจิทัล ด้วยความสามารถในการปรับตัว ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ผ่านกระบวนการ วิธีการและคุณลักษณะส่วนบุคคลด้วยทักษะการเป็นผู้นำตามองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล ประกอบด้วย 1) การมี

วิสัยทัศน์ 2) การเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว 3) ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ 4) ความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในองค์กร 5) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้มีหลักการบริหารตามศาสตร์สมัยใหม่และพุทธศาสตร์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาและพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ระหว่างวิธีการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Study) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยต้องการศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำนวน 16 โรงเรียน มีผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 16 คน และครูผู้สอนจำนวน 270 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 แยกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 16 คน และครูผู้สอนจำนวน 143 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ตามสัดส่วน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับสภาพแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิสตรของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 1 ชุด

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวทางภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิสตรของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 ค่าสถิติพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์เพื่อหาระดับสภาพภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระยะที่ 2 การออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การสัมภาษณ์เชิงลึก

1. กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อเสนอแนวทางภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำนวน 7 รูป/คน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เกี่ยวกับการเสนอแนวทางภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยคัดเลือกประเด็นคำถามจากข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ด้านละ 2 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอรับหนังสือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ ขออนุญาตหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและส่งไปยังกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อมูลทั้งที่ได้จากการจดบันทึกข้อมูล การถอดเทปสัมภาษณ์ รวมถึงภาพถ่ายจากการสัมภาษณ์ ทำการจัดระบบหมวดหมู่เพื่อวิเคราะห์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นบุคลากรของโรงเรียนในเครือข่ายเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำนวน 159 คน ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.10 ตำแหน่งครู จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 89.90 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ 11 ปีขึ้นไป จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 44.70 และมี ประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 40.90 ประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50

2. ผลการวิเคราะห์สภาพภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

สภาพภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว รองลงมา คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะ ความสามารถของคนในองค์กร และด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัลมีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

ผลการเปรียบเทียบสภาพภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน มีผลการเปรียบเทียบดังนี้

ผลการเปรียบเทียบสภาพภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เมื่อจำแนกผู้ตอบตามตำแหน่ง

ผลการเปรียบเทียบสภาพภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต

1 จำแนกตามตำแหน่งในภาพรวม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ตำแหน่งที่แตกต่างกันทำให้การเปรียบเทียบสภาพภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ไม่แตกต่างกัน สรุปภาพรวมไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และผู้วิจัยสรุปผลการเปรียบเทียบรายด้าน

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

1) ด้านการมีวิสัยทัศน์

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ด้านการมีวิสัยทัศน์ จำนวน 2 แนวทาง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้และความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะ ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถนำมาประยุกต์เข้ากับหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ข้อจกัขมา คือ ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้และความเข้าใจในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างลึกซึ้ง และมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในด้านต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และผู้บริหารควรสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เปิดกว้างต่อการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการเรียนการสอน โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ทั้งครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยสามารถนำมาประยุกต์เข้ากับหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ข้อจกัขมา คือ ผู้บริหารควรก่อให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เปิดกว้างและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน โดยส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและทันสมัย

2) ด้านการเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ด้านการเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว จำนวน 2 แนวทาง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนพัฒนาทักษะ ส่งเสริมสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน โดยสามารถนำมาประยุกต์เข้ากับหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ข้อจกัขมา คือ

ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการพัฒนาทักษะและส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน และผู้บริหารโรงเรียนพัฒนาระบบและมีฐานข้อมูลดิจิทัลทรัพยากรการเรียนรู้เพื่อให้องค์กรเข้าถึงและนำไปใช้งานได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ โดยสามารถนำมาประยุกต์เข้ากับหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ข้อวิจูโร คือ ผู้บริหารโรงเรียนมีการพัฒนาระบบและฐานข้อมูลดิจิทัล เพื่อให้สมาชิกในองค์กรสามารถเข้าถึงและใช้ทรัพยากรดังกล่าวได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ

3) ด้านความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ด้านความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ จำนวน 2 แนวทาง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาวางแผนและพัฒนา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร โดยสามารถนำมาประยุกต์เข้ากับหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ข้อวิจูโร คือ ผู้บริหารโรงเรียนประยุกต์ใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในการวางแผนและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร และผู้บริหารโรงเรียนสร้างเครือข่ายกับชุมชน ภาคธุรกิจและองค์กรภายนอกเพื่อสนองความต้องการด้านการศึกษามากมาย โดยสามารถนำมาประยุกต์เข้ากับหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ข้อนิสสยสัมบันโน คือ ผู้บริหารโรงเรียนสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน ภาคธุรกิจ และองค์กรภายนอกเพื่อรองรับและตอบสนองต่อความต้องการด้านการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายและครบถ้วน

4) ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะ ความสามารถของคนในองค์กร

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะ ความสามารถของคนในองค์กร จำนวน 2 แนวทาง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำและตัวอย่างในการใช้เทคโนโลยีด้วยความระมัดระวังโดยคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก โดยสามารถนำมาประยุกต์เข้ากับหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ข้อจักขูมา คือ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำและแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบ โดยให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีด้วยความระมัดระวังและคำนึงถึงมาตรการความปลอดภัยเป็นหลัก และผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาดในโรงเรียนโดยการเน้นการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการจักการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยสามารถนำมาประยุกต์เข้ากับหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ข้อจักขูมา คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมและสร้างวัฒนธรรม

การใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาด โดยมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีในการสนับสนุนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของยุคดิจิทัล

5) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล จำนวน 2 แนวทาง ได้แก่ ผู้บริหารควรสร้างระบบเทคโนโลยีหรือโครงสร้างที่ทำให้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นหลัก พัฒนาระบบให้ใช้เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของกิจวัตรประจำวัน โดยสามารถนำมาประยุกต์เข้ากับหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ข้อจกัขมา คือ ผู้บริหารควรพัฒนาระบบเทคโนโลยีหรือโครงสร้างที่รองรับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และส่งเสริมให้การใช้เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของกิจวัตรประจำวันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและการเรียนการสอน และผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมและนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้เพื่อจะช่วยให้การศึกษามีคุณภาพที่สูงขึ้น โดยสามารถนำมาประยุกต์เข้ากับหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ข้อจกัขมา คือ บริหารโรงเรียนส่งเสริมและประยุกต์ใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นและตอบสนองต่อความต้องการในยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

สภาพภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยตามลำดับได้ดังนี้ ด้านการเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะ ความสามารถของคนในองค์กร และด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัลซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฎฐณิชา พรปทุมชัยกิจ ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร (2566)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

ผลการเปรียบเทียบสภาพภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่มีตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 ในด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว ด้านความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะ ความสามารถของคนในองค์กร และด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ จินตนา สวยขุนทด (2567 : 108) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้และความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะ ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถนำมาประยุกต์เข้ากับหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ข้อจกัขุมา คือ ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้และความเข้าใจในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างลึกซึ้ง และมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และผู้บริหารควรสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เปิดกว้างต่อการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการเรียนการสอน โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ทั้งครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยสามารถนำมาประยุกต์เข้ากับหลักทฤษฎีปาปนิค

สูตร ข้อจกัขุมา คือ ผู้บริหารควรก่อให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เปิดกว้างและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน โดยส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและทันสมัยสอดคล้องตามหลักทฤษฎีปานิสูตร ข้อจกัขุมา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กวินท์ บินสะอาด (2564) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงความจำเป็นในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารสถานศึกษา รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ศึกษานโยบายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลของหน่วยงานต้นสังกัด นำมากำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัลร่วมกัน วิสัยทัศน์ควรมีความชัดเจน ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ สามารถปฏิบัติได้จริงสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา เผยแพร่วิสัยทัศน์สู่สาธารณชน ดำเนินงานให้มีความทันสมัยและอยู่ในรูปแบบดิจิทัล

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปานิสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นครูและผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 11 ปี โดยการวิเคราะห์สภาพภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการมีวิสัยทัศน์ ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ ความเข้าใจในศักยภาพบุคลากรในองค์กร และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกยุคดิจิทัล ซึ่งมีค่าต่ำที่สุด ส่วนผลการเปรียบเทียบตามตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปานิสูตรนั้นสามารถสรุปได้ 5 ด้านหลัก ได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรมีความรู้ลึกซึ้งในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เปิดรับนวัตกรรม 2) ด้านการใช้งานดิจิทัลอย่างคล่องแคล่ว ควรพัฒนาทักษะ สร้างระบบและฐานข้อมูลที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยี 3) ด้านการนำข้อมูลมาใช้ ผู้บริหารต้องใช้ข้อมูลในการวางแผนและสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการศึกษาอย่างหลากหลาย 4) ด้านความเข้าใจ

ศักยภาพบุคลากร ควรเป็นตัวอย่างในการใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัยและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณภาพ และ 5) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารควรพัฒนาระบบเทคโนโลยีให้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของโรงเรียน และส่งเสริมนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งแนวทางทั้งหมดนี้สามารถประยุกต์เข้ากับข้อธรรมในทฤษฎีปาปนิคสูตร ได้แก่ จักขมา วิจิโร และนิสสยสัมบันโน เพื่อพัฒนาผู้นำการศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างลึกซึ้ง มีวิสัยทัศน์ และมีความสามารถในการสร้างสรรค์องค์กรให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 อย่างมั่นคงและยั่งยืน ในส่วน **ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย** 1) จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรกำหนดกรอบการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลให้ทันสมัยและสอดคล้องกับนโยบายของต้นสังกัด เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและตอบสนองความต้องการของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ 2) จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการเรียนการสอน 3) จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารควรพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย เพื่อให้ครูมีโอกาสนำไปใช้ในการสร้างแหล่งเรียนรู้และสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ **ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้** จากการศึกษาสภาพภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนเมืองสุรินทร์ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่า 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงทิศทางการพัฒนาในอนาคตและการเปลี่ยนแปลงของโลกดิจิทัล เพื่อวางแผนการดำเนินงานที่ครอบคลุมและสามารถตอบสนองต่อนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการด้านเทคโนโลยีดิจิทัล 2) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ผู้บริหารควรส่งเสริมการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ๆ ในการติดตามการเปลี่ยนแปลงต่างๆ และนำเทคโนโลยีหรือแนวทางใหม่ๆ มาใช้ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ 3) ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ ผู้บริหารควรใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) เพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ผ่านสื่อโซเชียลและแพลตฟอร์มต่างๆ โดยนำตัวอย่างที่ดีมาเผยแพร่และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ 4) ความเข้าใจในความรู้และทักษะ ความสามารถของบุคลากรในองค์กร ผู้บริหารควรวางแผนพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกับทักษะและความสามารถของบุคลากรในองค์กร รวมถึงการประเมินและนิเทศการใช้งานเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ 5) ด้านการเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนครูในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี

ดิจิทัล โดยการถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาในการใช้เครื่องมือเหล่านี้ เพื่อกระตุ้นให้ครูมีความสนใจและเข้าใจในการใช้งานเทคโนโลยี ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลด้านอื่นๆ เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล และจะทำให้ได้ผลการวิจัยที่หลากหลาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการบริหารสถานศึกษา 2) ควรมีการศึกษาปัจจัยความสำเร็จที่ส่งผลให้การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการในการใช้งานของครู และนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2551). การปกครองคณะสงฆ์ไทย, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- จิณฉัตร ปะโคทั้ง. (2562). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ. อุบลราชธานี: โรงพิมพ์ศิริธรรมออฟเซต.
- จินตนา สวยขุนทด. (2567). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา. วารสารเสียงธรรมจากมหายาน, 10(2), 108.
- ณัฐธินา พรปทุมชัยกิจ. (2566). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร, วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 4(6)50.
- มหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.